

Yrittäjien 15. maailmankongressin hallintotieteellistä antia

Helsingissä pidettiin 8—11. elokuuta 1988 pienyrittäjien kansainvälinen kongressi (ISBC). Kongressi oli järjestyksessä 15. Joka kerta se on ollut luonteeltaan korostetusti tieteellinen: teoreettisia kehitysaskelaita ja empiirisiä tuloksia esittelevä. Suomen kokous ei tehnyt tässä suhteessa poikkeusta, vaikka muihin kongresseihin nähden erona oli se, että tällä kertaa tutkijoiden lisäksi mukana oli käytännön yrittäjiä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Syynä on mitä ilmeisemmin Suomen Yrittäjien Keskusliiton (SYKL) harjoittamat tutkimukseen perustuva johtamistapa.

Kongressi oli nyt ensimmäistä kertaa pohjoismaissa ja kestänee vuosia, ennenkuin kongressi saadaan jälleen tänne. SYKL:n saavutukset yrittäjyyden edistäjänä ja Suomen kansainvälinen maine olivat pääasiallisimmat syyt siihen, että kongressi saatiin Helsinkiin.

Osallistujia oli kongressissa mukana noin 1 700 ja luennoitsijoita 120. Sosialististen maiden — kuten Neuvostoliitto, Puola ja Bulgaria — edustajat osallistuivat ensimmäistä kertaa kongressin työskentelyyn. Kaikkiaan osallistujia oli 47 maasta. Mutta mikä oli sitten kongressin anti hallintotieteelliselle tutkimukselle?

Kongressissa käsiteltiin useitaakin hallintotiedettä kiinnostavia aiheita. Aiheiden käsittelylle oli ominaista hallintotiedettä jakavien institutionaalisten raja-aitojen (julkinen, yksityinen) murtaminen, pyrkimys hallinnollisten, taloudellisten ja jopa teknologisten ilmiöiden käsitteelliseen synteisiin sekä ilmeinen halu saada aikaan uusi liitto tutkimuksen ja käytännön välillä ilman että kumpikaan joutuisi luopumaan omimmastaan.

Tulevaisuuden tutkimus korostui kongressin työskentelyssä, jossa käsiteltiin tulevaisuuden haas-

teita, yritysten kansainvälisiä rooleja, 1990-luvun strategioita ja maailmantalouden megatrendejä kuten idänkauppaa, kehitysmaiden taloudellisia vaikeuksia, saastumista ja Aasian taloutta. Yrittäjyydelle ominaisella tavalla uhkakuvat pyrittiin muuttamaan rakentaviksi mahdollisuuksiksi.

Teknologian kehitys ja hyväksikäyttö näyttävät kuuluvan lähes jokaisen kokouksen asialistalle eikä kongressi tehnyt tässä suhteessa poikkeusta. Teknologian siunauksellisia ja kirouksellisia vaikutuksia eriteltiin. Teknologian siirron makrotaloudesta onnistuttiin pääsemään teknologian omaksumisen mikrotalouteen ja -hallintoon. Tietotekniikan erittely pienyritysten näkökulmasta nosti esille hallintotiedettä stimuloivia uusia ongelmia.

Tasa-arvon mahdollisuudet ja esteet ovat olleet hallintotieteilijöiden kiinnostuksen kohteina. Kong-

ressi vahvasti kaksi merkittävää seikkaa. Ensinnäkin itsenäinen yrittystoiminta voi olla naisille sosiaalisen nousun ja tasa-arvon väylä ja väline. Toiseksi naisten menestyminen yrittäjänä osoittaa naisten pystyvän merkittäviin jopa yritystoiminnan kansallista kulttuuria muuttaviin saavutuksiin ja uusien trendien käynnistämiseen. Siksi sisäinen yrittäjyys ja yrittäjyys johtamisperiaatteena saattaisivat hyvinkin murtaa julkisessa hallinnossa ilmeisenä pidettyä ja tasoittaa näin tasa-arvon tietä.

Paikallistalouksien ja yrittäjyyskulttuurin merkitystä analysoitiin empiirisesti vertailevan tutkimuksen avulla. Pohjoismaiden välillä osoittautui olevan näissä suhteissa eräitä kiinnostavia eroja. Eräät

paikallistaloudet ovat kyenneet luomaan itselleen erittäin korkean yrittäjyyskapasiteetin ja sitä kautta taloudellista hyvinvointia, kun taas toiset ovat joutuneet yhä riippuvaisemmiksi julkisesta hierarkiasta ja rahoituksesta. Tästä näkökulmasta hallintotieteen tulisi opetella tieteelle niin välttämätöntä kyseenalaistamisen taitoa.

Viimeksi on syytä kiinnittää huomio *arvojen renessanssiin* johtamisessa ja hallinnoimisessa. Arvot ovat tieteessä eräs vaikeimmista ja kiistanalaisimmista tekijöistä. Arvoilla osoitettiin olevan liiketoimintaa elvyttävä ja henkilöstöä motivoiva merkitys. Siksi arvojen tunnistaminen ja selkeyttäminen on eräs modernin johtajan keskeisimmistä tehtävistä. Massiivisesta ja

kasvottomasta julkisesta byrokratiasta vastuussa olevien on syytä ryhtyä mitä kiireemmin miettimään sitä, kuinka arvojohtaminen voidaan juurruttaa osaksi johtamista ja millaisiin muutoksiin se pakottaa.

Kongressin perusteema oli, että pienuus, joustavuus ja menestys ovat uuden johtamisfilosofian keskeisimmät elementit. Elementit ovat näkemyksiä synnyttäviä ja kokemuksia avaavia. Eräs ulkolaisista vieraista totesikin astuttuaan Finlandiatalosta Mannerheimintien liikenteen vilinään, että moninaisuudesta ja kaoottisuudesta huolimatta elämä tuntuu silti yhteenäiseltä ja hallittavalta.

Risto Harisalo